

Conformarea voluntară a companiilor, posibilă înainte de demararea unei inspecții fiscale

Autor: Alina Andrei, Partener, Cabot Transfer Pricing

Cu rol mai degrabă punitiv până acum, inspecția fiscală a primit mai nou în procedura sa de derulare un pas premergător, care, odată pus în aplicare, ar putea permite companiilor să își diminueze riscurile și sancțiunile, dar și să evite potențiale dispute cu inspectorii ANAF. Este vorba despre reglementarea notificării pentru conformarea voluntară, procedură anterioară demarării unei inspecții fiscale, prin care companiile au posibilitatea să își corecteze, înainte de începerea efectivă a verificării, situația fiscală și aspectele pe care inspectorii urmează să le controleze.

ANAF a publicat recent procedurile și formularele necesare pentru conformarea voluntară a persoanelor juridice, măsură introdusă de doar câteva luni în Codul de procedură fiscală și care nu putea fi pusă în aplicare în lipsa unui ordin emis de Fisc care să detalieze concret modul de lucru în cadrul acestui mecanism.

Potrivit reglementărilor emise prin Ordinul ANAF nr. 420/2023, care a intrat deja în vigoare, înainte de selectarea companiilor pentru o inspecție fiscală, ANAF va trebui să trimită acestora o notificare de conformare, care să cuprindă riscurile identificate (declarații fiscale eronate, diferențe de taxe neplătite la stat, alte situații considerate problematice etc.) pentru a le acorda posibilitatea să își corecteze situația fiscală.

Notificările de conformare pot fi emise lunar, trimestrial,

semestrial sau anual, în funcție de în funcție de perioada fiscală corespunzătoare impozitului, taxei ori contribuției la care se referă. În acest document trebuie detaliate elementele de risc fiscal identificate, perioadele impozabile, impozitele, taxele, contribuțiile aferente riscurilor identificate, estimarea impactului fiscal, dacă acesta poate fi cuantificat, și alte elemente relevante care pot conduce la reevaluarea situației fiscale de către compania vizată.

Tot în notificare trebuie precizată și o persoană de contact din cadrul ANAF pentru compania vizată, care va funcționa ca un responsabil de caz, cu care contribuabilul să poată ține legătură cu problemele fiscale identificate.

Contribuabilii vor avea 30 de zile după primirea notificării să facă demersurile necesare pentru a-și revizui situația fiscală – să depună declarații dacă acestea lipsesc, să corecteze eventuale declarații depuse eronat sau să achite diferențele de taxe identificate de ANAF.

Revizuirea situației fiscale nu duce neapărat la suspendarea inspecției, pe care organele de control au în continuare dreptul să o demareze, dar cu siguranță poate contribui la diminuarea riscurilor și a expunerii fiscale pe care compania respectivă și-o asumă în cadrul verificării ulterioare.

Trebuie precizat că notificarea de conformare voluntară nu este considerată un act administrativ-fiscal, astfel că nu poate fi contestată în procedură administrativă ca restul documentelor de acest fel. Dacă o companie nu este de acord cu constatările din notificarea de conformare, are posibilitatea să înceapă un dialog cu responsabilul de caz sau să aștepte demararea verificării pentru a lămuri situațiile problematice direct cu inspectorii ANAF.

Oricum, după cele 30 de zile, responsabilul de caz reanalizează situația companiei notificate și, în funcție de

demersurile făcute sau nu de contribuabil în această perioadă, decide dacă declanșează inspecția fiscală prin trimiterea unui aviz.

O procedură similară de conformare voluntară a fost aprobată de ANAF și pentru persoanele fizice, aceasta fiind reglementată prin Ordinul ANAF nr. 417/2023, deja aplicabil și el.

Procedurile pentru persoane fizice și juridice sunt similare în elementele lor esențiale, diferă doar anumite aspecte tehnice punctuale. La fel ca persoanele juridice, și persoanele fizice trebuie să primească, înainte de a fi supuse procedurii de verificare a situației fiscale personale, o notificare de conformare. În notificarea pentru persoane fizice sunt descriși indicatorii fiscali și patrimoniali care au condus la identificarea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile, ANAF oferind în același timp și un număr de telefon de contact pentru un responsabil de caz din interiorul instituției, de la care contribuabilii pot obține informații suplimentare despre respectivele constatări.

Și persoanele fizice au la dispoziție tot 30 de zile pentru a-și clarifica și revizui situația fiscală, având posibilitatea să stopeze demararea verificărilor ulterioare, dacă toate demersurile de corecție rezolvă problemele identificate de ANAF, iar inspectorii constată că respectivul contribuabil nu mai prezintă niciun risc fiscal.

Totuși, la fel ca și în cazul companiilor, posibilitatea ca verificarea fiscală să fie inițiată în ciuda eforturilor de conformare planează încă și asupra contribuabililor persoane fizice, remediarea aspectelor identificate de organele fiscale nefiind nicidecum o garanție că verificările vor fi automat oprite înainte de a mai începe.